

obsahu za smlouvu svatební po rozumu § 1264 a § 1217 obč. zák. Není-li smlouva, o níž v žalobě jde, smlouvou svatební, nelze dovodovati, že její platnost měla končiti rozvázáním manželského svazku. Poměry mezi prodávajícími a kupujícími byly ve smlouvě úplně uspořádány jak u smluv trhových obvyklé, kdežto vzájemný poměr mezi nastávajícími spolunabyvateli vůbec nebyl řešen. Vedle kupní ceny bylo smlouveno pro prodávající ještě právo požívání jistých ovocných stromů a ohledně jedné pozemkové parcely vyhradili si prodávající právo zpáteční koupě, a poněvadž podle udání žaloby bylo již ono vyhrazené právo zpáteční koupě realizováno, nemají bývalí prodatelé důvodu domáhati se na základě smlouvy další zpáteční koupě. Žádnému ze žalobců nepřísluší však právo, ani v případě rozvázání manželského svazku mezi Josefem M-em a žalovanou domáhati se zrušení smlouvy ze dne 12. února 1924, jelikož nebyla to smlouva svatební po rozumu § 1217 obč. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Správně rozpoznal odvolací soud, že tu nejde o svatební smlouvu, nýbrž o obyčejnou kupní smlouvu pokud se týče o smlouvu postupní, kterou manželé Jan a Marie M-ovi, rodiče, synovi Josefu a Emilii A-ové jako snoubencům přenechali, hledíc k zamyšlenému sňatku a pro případ, že k němu dojde, za úplatu svou nemovitost, ježto ani z obsahu smlouvy ani z okolností nelze seznati, že úmysl stran směřoval k uspořádání majetkoprávního poměru manželského. Smlouvami svatebními jsou jen smlouvy, jimiž se upravují majetkové právní poměry manželů jako takových. Svatební smlouvy mají za předmět úpravu majetkově-právních poměrů manželů pro dobu trvání manželství nebo hmotné zaopatření pozůstalého manžela, pro případ smrti jedné strany (Krainz Syst. II § 435). Smlouvou, o kterouž tu jde, nebyly nemovitosti převedeny na žalovanou ani jen po dobu trvání manželství ani pro případ úmrtí manžela Josefa M-a a nečiní smlouva ohledně nemovitostí opatření co se s nimi má státi pro případ rozvázání manželství, nýbrž byly převedeny bezvýhradně a navždy, ovšem pod podmínkou, že dojde k sňatku. Nejde tedy o svatební smlouvu (Srov. judikát býv. víd. nejv. s. č. 166 —plen. rozh. ze dne 10. ledna 1905 pres. č. 398 ai 1904 a rozh. tohoto nejvyššího soudu čís. 1618 sb. nejv. s.).

Když však tu nejde o svatební smlouvu, nemůže tato vůbec býti zrušena z důvodu rozvodu manželství.

Čís. 9548

Ustanovení § 440 obč. zák. předpokládá, že se nároky obou osob, jimž vlastník přenechal touž věc, opírají o platný právní důvod.

(Rozh. ze dne 18. ledna 1930, Rv I 743/29.).

Žalobci, tvrdíce, že koupili pozemky od manželů S-ových, domáhali se proti žalovaným zjištění, že žalobcům přísluší k pozemkům vlast-

nické právo, že žalovaní jsou povinni, to uznati a zdržeti se jakéhokoliv zasahování do vlastnického práva žalobců. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby. N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudek odvolacího soudu a uložil mu, by ve sporu dále jednal a znovu rozhodl. Důvodem zrušení bylo, že se prvý soud ocitl v rozporu s výpovědí svědkyně S-ové, která udala, že smluvní strany při uzavření kupní smlouvy obešly hranice prodaného statku, a při tom zdůraznila, že při této obchůzce na sporných pozemcích nebyly a že tyto leží mimo ony hranice. V otázce, o níž tu jde, uvedl N e j v y š š í s o u d v

d ů v o d e c h :

Kdyby bylo zjištěno, že manželé S-ovi při uzavření kupní smlouvy v roce 1918 ukázali kupujícím manželům (žalobcům) koupený statek tím způsobem, že společně s nimi hranice obešli, takže žalobci nebyli v pochybnostech o tom, které pozemky kupují, a kdyby bylo dále zjištěno, že sporné pozemky leží mimo uvedené hranice, byla by žaloba bezdůvodná. Neboť pak by nebylo lze tvrditi, že se i sporné pozemky staly předmětem kupní smlouvy, že došlo i v příčině nich ke kupní smlouvě mezi manžely S-ovými a žalobci (§ 1053 obč. zák.) s důsledkem toho nedostávalo by se žalobcům platného právního důvodu k vlastnickému nabytí sporných pozemků. (§ 424 obč. zák.). Na tom by nic neměnil ani obsah písemné tržové smlouvy mezi žalobci a manžely S-ovými, poněvadž předmětem i této smlouvy mohlo býti jen to, co podle vůle smluvních stran bylo skutečně koupeno, pokud se týče prodáno, nikoliv tedy i sporné pozemky, kdyby bylo zjištěno, že srovnalá vůle smluvních stran nesměřovala k tomu, by i tyto pozemky byly prodány a koupeny, a nesejde proto na tom, že tyto pozemky byly v písemné kupní smlouvě uvedeny mezi koupenými pozemky. Neměli-li žalobci právního důvodu pro vlastnické nabytí pozemků, o něž jde, nemohli jich nabytí ani vkladem vlastnictví do pozemkové knihy a nemohli by se proto s úspěchem dovolávat ani ustanovení § 440 obč. zák., které, jsouc zařaděno do ustanovení o odevzdání, nedotýká se vůbec otázky právního důvodu (titulu), nýbrž naopak předpokládá, že se nároky obou osob, jimž vlastník přenechal tutéž věc, opírají o platný právní důvod. Kdyby takto bylo prokázáno, že žalobci nenabyli vlastnictví sporných pozemků, nebyla by žaloba jako žaloba vlastnická opodstatněna a bylo by ji již z toho důvodu zamítnouti.

Čís. 9549.

Bylo-li v pachtovní smlouvě pachtýři, akciové společnosti, zakázáno, by nedal předmět pachtu do podpachtu bez propachtovatelova svolení, byl pachtýř oprávněn obhospodařovati předmět pachtu jen fyzickou osobou, jež byla jeho zástupcem nebo zaměstnancem, a to svým jménem a na svůj účet. Nebyl však bez propachtovatelova souhlasu oprávněn přijati do nájemního poměru cizího člověka jako svého spo-